

Sianruhojen terveystarkistus, paloittelu ja leikkaaminen ennen kuin trikiinitutkimuksen tulos on valmis

Viranomaisen toiminnan tulee perustua lainsäädännössä määriteltyyn toimivaltaan ja viranomais-toiminnassa tulee noudattaa lainsäädännön vaatimuksia. Lainsäädännön soveltamista koskevissa kysymyksissä ratkaisuvälillä on toimivaltaisella valvontaviranomaisella. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin.

Tässä ohjeessa olevat suorat lainaukset lainsäädäntötekstistä on esitetty värillisellä taustalla, ääri-viivalla muusta tekstistä rajattuna. Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Ruokaviraston näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

Sianruhojen terveystarkistus, paloittelu ja leikkaaminen ennen kuin trikiinitutkimuksen tulos on valmis	
Ruokaviraston ohje	5736/04.02.00.01/2020/2 (entinen numero 16008)
Esittelijä	Riikka McLean
Hyväksyjä	Marjatta Rahkio
Käyttöönotto	1.9.2020

Sisällysluettelo

1	Johdanto	4
2	Terveysmerkin merkitseminen sianruhoihin ja ruhojen paloittelu teurastamossa ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista	4
3	Sianruhojen leikkaaminen ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista	5
4	Lainsäädäntö	6

1 Johdanto

Sianruhot voidaan merkitä terveysmerkillä ja myös toimittaa leikattavaksi ennen kuin trikiinituloksen tulos on valmistunut, jos laitosta valvova viranomaisen hyväksyy menettelyn. Sikojen ruhoihin voidaan tehdä terveysmerkintä ja liha voidaan leikata joko teurastamon yhteydessä olevassa leikkaamossa tai muussa leikkaamossa, jos teurastamo/pienteurastamo valvova viranomaisen on virallisesti hyväksynyt menettelyn.

Edellytyksistä, joilla sianruhoja voidaan merkitä terveysmerkillä, paloitella ja leikata jo ennen kuin trikiinitutkimuksen tulos on käytettävissä, on säädetty komission toimeenpanoasetuksessa (EU) 2015/1375 virallisia lihan trikiinitarkastuksia koskevista erityissäännöistä eli (trikiiniasetus) sekä komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2019/627 ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan suorittamista koskevista yhdenmukaisista käytännön järjestelyistä.

2 Terveysmerkin merkitseminen sianruhoihin ja ruhojen paloittele teurastamossa ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista

Jos toimija haluaa, että sianruhot merkitään terveysmerkillä ennen kuin trikiinitutkimuksen tulos on valmis, tulee tällä toiminnalla olla laitoksen valvojan hyväksyntä. Hyväksyntä pitää olla myös, jotta nämä ruhot voidaan paloitella teurastamossa enintään puoliruhon kolmanneksiin. Trikiiniasetus edellyttää, että viranomaisen on hyväksynyt menettelyn.

Menettelyn hyväksymiseksi toimijan on kuvattava toiminta omavalvonnassaan yksityiskohtaisesti. Tällainen toiminta tarkoittaa olennaista muutosta omavalvonnassa. Kun hyväksymispäätös on annettu, voidaan menettely ottaa laitoksessa käyttöön.

Toimijan tulee taata lihan jäljitettävyyden trikiinitutkimuksen ollessa kesken. Laitoksen tulee omavalvonnassaan kuvata, miten ne ruhot, joiden tutkimus on kesken, ovat tunnistettavissa ja pidetään erillään muista ruhoista. Jos trikiinitutkimuksen yhteisnäytteestä saatu tulos on positiivinen tai epävarma, tulee tutkimusta voida jatkaa ottamalla jokaisesta siasta uusia 20 g lihasnäytteitä tartunnan kantajasian selvittämiseksi. Uusintänäytteet otetaan ensisijaisesti palleapilarista, ja jos tätä ei ole saatavilla, näyte otetaan kyljen tai rintalastan puoleisesta pallean osasta tai kieli-, purema- tai vatsalihaksista.

Jotta terveysmerkki voidaan merkitä ruhoihin jo ennen trikiinitutkimuksen tulosten saamista, on laitosta valvovan viranomaisen oltava vakuuttunut siitä, että asianomaisen eläimen liha saatetaan markkinoille vasta, kun tulokset on saatu ja ne ovat

tyyydyttävät, eli että trikiinejä ei ole todettu ((EU) 2015/1375, 2 art. ja 4 art. sekä (EU) 2019/627, 45 art.).

3 Sianruhojen leikkaaminen ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista

Jos toimija haluaa, että ruhot voidaan leikata teurastamon yhteydessä olevassa leikkaamossa tai toimittaa toiseen leikkaamoon leikattaviksi ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista, tulee toiminnalle saada laitoksen valvojan hyväksyntä. Trikiiniasetus edellyttää, että viranomainen on hyväksynyt menettelyn.

Menettelyn hyväksymiseksi toimijan on kuvattava toiminta omavalvonnassaan yksityiskohtaisesti. Tällainen toiminta tarkoittaa olennaista muutosta omavalvonnassa. Kun hyväksymispäätös on annettu, voidaan menettely ottaa laitoksessa käyttöön.

Vastaanottavan laitoksen (leikkaamon) valvontaviranomaisen tulee myös hyväksyä menettely ja valvoa sitä. Toiminta tulee kuvata myös vastaanottavan laitoksen omavalvonnassa. Teurastamon valvojan tulee varmistua, että leikkaamon valvoja on hyväksynyt kyseisten ruhojen käsittelyn leikkaamossa, ennen kuin sinne toimitetaan sianruhoja, joiden trikiinitutkimuksen tulos ei ole valmistunut.

Toimijan tulee taata lihan jäljitettävyyden tutkimuksen ollessa kesken ja kuvata omavalvonnassaan, miten ne ruhot, ruhonosat ja leikattu liha, jotka ovat peräisin ruhoista, joiden trikiinitutkimus on kesken, on merkitty ja pidetään erillään muista ruhoista, ruhonosista ja leikatusta lihasta tuotannon eri vaiheissa. Jos trikiinitutkimuksen yhteisnäytteestä saatu tulos on positiivinen tai epävarma, tulee tutkimusta voida jatkaa ottamalla jokaisesta siasta uusia 20 g tartunnan kantajan selvittämiseksi. Uusintänäytteet otetaan ensisijaisesti palleapilarista ja jos tätä ei ole saatavilla, näyte otetaan kyljen tai rintalastan puoleisesta pallean osasta tai kieli-, purema- tai vatsalihaksista.

Omavalvonnassa tulee kuvata toimenpiteet, joilla mahdollinen trikiinitutkimuksessa positiiviseksi todettu liha ja muut ruhon osat jäljitetään ja hylätään. Kun lihantarkastuksesta vastaava tarkastuseläinlääkäri saa trikiinitutkimuksen tulokset laboratorion osta, hänen tulee toimittaa ne kirjallisesti ja ruhokohtaisesti eriteltyinä tiedoksi leikkaamon toimijalle.

Jotta sianruho voidaan leikata ennen trikiinituloksen valmistumista, trikiiniasetus vaatii, että

1. toimivaltainen viranomainen valvoo menettelyä,
2. ruhon tai sen osien määränäänä on enintään yksi leikkaamo,
3. leikkaamo sijaitsee jäsenvaltion alueella, ja
4. kaikki ruhon osat ilmoitetaan ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi, jos ruhosta otettu trikiininäyte on tutkimuksessa positiivinen.

Jotta terveystunnus voidaan merkitä ruhoihin jo ennen trikiinitutkimuksen tulosten saamista, on laitosta valvovan viranomaisen oltava vakuuttunut siitä, että asianomaisen eläimen liha saatetaan markkinoille vasta, kun tulokset on saatu ja ne ovat tyydyttävät, eli että trikiinejä ei ole todettu ((EU) 2015/1375, 2 art. ja 4 art. sekä (EU) 2019/627, 45 art.).

Käytännössä ruhojen leikkuu ennen trikiinitutkimuksen tulosten valmistumista voi soveltua melko pienimuotoiseen toimintaan, koska sianruhojen on oltava yksilöllisesti jäljitettävissä vielä silloin, kun ne on leikattu. Toimijan tulee taata täydellinen ruhokohtainen jäljitettävyys.

4 Lainsäädäntö

- Komission toimeenpanoasetus (EU) 2015/1375 virallisia lihan trikiinitarkastuksia koskevista erityissäännöistä (*trikiiniasetus*)
- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2019/627 ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan suorittamista koskevista yhdenmukaisista käytännön järjestelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 mukaisesti ja komission asetuksen (EY) N:o 2074/2005 muuttamisesta virallisen valvonnan osalta (*komission täytäntöönpanoasetus*)
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus lihantarkastuksesta 2/2020 (*lihantarkastusasetus*)